IBJ IJE
INSTITUUT VOOR BEDRIJFSJURISTEN
INSTITUT DES JURISTES D'ENTREPRISE

Deontologische code voor bedrijfsjuristen

1 maart 2025

Inhoudstafel

0.	Preambule	**2**
1.	De plichten van de bedrijfsjurist	**3**
2.	Gebruik van de beschermde titel van bedrijfsjurist	**5**
3.	Wettelijke vertrouwelijkheid van adviezen	**5**
4.	Deontologische vertrouwelijkheid van informatie die geen advies is	**6**
5.	Relaties onder bedrijfsjuristen	**7**
6.	Relaties met de overige juridische beroepen en met de media	**8**
7.	Inwerkingtreding – Inbreuken	**8**

0. Preambule

(1) Grondslag

Deze deontologische code (hierna de "code") vindt zijn grondslag in de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen (hierna de "IBJ-wet").

De code benadrukt het specifieke statuut van de bedrijfsjuristen en hun rol bij hun werkgever. Hij onderstreept het respect voor de fundamentele waarden van het beroep, waaronder: de intellectuele onafhankelijkheid, de loyaliteit, de bekwaamheid en de vertrouwelijkheid.

Hij wil de ethische normen van het beroep formuleren teneinde de integriteit ervan te waarborgen.

De code heeft kracht van wet voor bedrijfsjuristen vanaf hun toelating tot of heropname in het Instituut.

(2) Relatie bedrijfsjurist – werkgever

Bedrijfsjuristen werken in een bedrijfsomgeving. Ze dragen bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van hun werkgever, en zijn tegelijk voor hun werkgever de onafhankelijke poortwachters van de rechtsstaat.

Bedrijfsjuristen evalueren risico's en opportuniteiten. Ze dragen proactief bij tot de naleving van het recht door hun werkgever en tot het veiligstellen van zijn rechtspositie. Ze zijn een juridisch kompas en een onafhankelijke en deskundige vertrouwenspersoon voor hun werkgever.

De bedrijfsjuristen zijn de bevoorrechte gesprekspartners van de overige juridische beroepen.

(3) Maatschappelijke rol

Het beroep van bedrijfsjurist wordt wettelijk erkend vanwege zijn eigenheid en zijn algemeen belang voor de rechtszekerheid van de werkgevers en voor de economische openbare orde. Bedrijfsjuristen vervullen aldus een bij uitstek maatschappelijke rol ten dienste van het bedrijfsleven en van de rechtsstaat.

Ze streven billijke relaties tussen hun werkgever en zijn stakeholders na, en spannen zich in om geschillen te voorkomen dan wel op een minnelijke wijze op te lossen.

(4) Definities

Met het oog op de leesbaarheid hanteert de code de termen "hij", "hem" en "zijn", waarmee elke persoon ongeacht diens genderidentiteit wordt bedoeld.

Niet omschreven termen hebben de betekenis die de IBJ-wet of het huishoudelijk reglement eraan toekent.

Onder werkgever van een bedrijfsjurist wordt verstaan:

- de onderneming, het ondernemingsverbond of de instelling met rechtspersoonlijkheid die hem tewerkstelt of zijn opdrachtgever is, alsook de met die onderneming of instelling verbonden ondernemingen of instellingen,
- ten behoeve waarvan die bedrijfsjurist juridische bijstand conform de IBJ-wet verleent.

Artikel 1 | De plichten van de bedrijfsjurist

1.1. Respect voor de fundamentele waarden van het beroep

De bedrijfsjurist respecteert de fundamentele waarden van het beroep, waaronder:

- de intellectuele onafhankelijkheid, ongeacht zijn contractuele relaties met zijn werkgever;
- de loyaliteit aan zijn werkgever en het respect voor de rechtsstaat;
- de bekwaamheid en de deskundigheid, onder meer gewaarborgd door zijn voortgezette opleiding;
- de vertrouwelijkheid, de hoeksteen van het vertrouwen dat hij uit hoofde van zijn functie geniet.

1.2. Intellectuele onafhankelijkheid

De bedrijfsjurist oefent zijn beroep in volle intellectuele onafhankelijkheid uit. Hij handelt met een volledige intellectuele objectiviteit en integriteit, ongeacht de omstandigheden of invloeden waaraan hij onderworpen kan worden en ongeacht enig persoonlijk belang.

1.3. Loyaliteit aan de werkgever en respect voor de rechtsstaat

De bedrijfsjurist verdedigt loyaal en te goeder trouw de belangen van zijn werkgever.

Hij onderkent het belang van het recht en van de rechtsstaat. Hij moedigt het respect ervoor aan bij zijn werkgever en in diens relaties met zijn stakeholders.

1.4. Bekwaamheid en deskundigheid – Opleiding

De objectiviteit en de kwaliteit van het werk van de bedrijfsjurist vereisen een grondige kennis van het recht, van zijn werkgever en van diens sector. Daarom verbindt hij zich ertoe die kennis, en de voor de uitoefening van het beroep benodigde vaardigheden, continu te verwerven, te vervolmaken en up-to-date te houden.

Hij verbindt zich ertoe:

(a) de op het beroep gerichte opleidingen te volgen die het Instituut verplicht stelt, waaronder de opleidingen deontologie, en
(b) in het algemeen, zich continu bij te scholen,

conform de reglementen van het Instituut.

1.5. Vertrouwelijkheid

De bedrijfsjurist eerbiedigt de wettelijke en de deontologische vertrouwelijkheid conform artikelen 3 en 4.

1.6. Uitoefening van het beroep

In zijn juridische begeleiding identificeert en evalueert de bedrijfsjurist de risico's en de opportuniteiten. Hij werkt voorstellen uit die zijn werkgever in staat stellen conform de wettelijke mogelijkheden te handelen. Hij maakt directie en personeel bewust van de juridische omgeving waarin ze werken.

Hij communiceert in een heldere taal en verzekert zich ervan dat zijn adviezen en overige communicatie goed begrepen worden.

Hij oefent zijn beroep met doorzicht, inzet en voorzichtigheid uit. Hij toont zich proactief, beschikbaar, luisterbereid en empathisch. Hij beoogt efficiëntie. Hij handelt kordaat wanneer hij dat nodig acht.

Hij handelt steeds conform de eer en de waardigheid van zijn beroep en onthoudt zich van enige handeling die of gedrag dat ze zou kunnen aantasten.

1.7. Lange termijn en billijkheid

De bedrijfsjurist houdt de lange termijn voor ogen en kiest bij voorkeur tijdsbestendige methodes en oplossingen. Hij beoogt billijkheid in zijn professionele relaties en in de relaties tussen zijn werkgever en diens stakeholders.

1.8. Minnelijke oplossing van geschillen

Indien zijn werkgever bij een geschil betrokken dreigt te worden, en de omstandigheden het toelaten, tracht de bedrijfsjurist partijen tot onderhandelingen te bewegen. Hij bevordert de bemiddeling en de overige vormen van minnelijke oplossing van geschillen. Indien hij een minnelijke oplossing van een geschil mogelijk en wenselijk acht, adviseert hij zijn werkgever die na te streven.

Hij raadt zijn werkgever elke kennelijk vertragende of onrechtmatige proceshandeling af, en gaat er in geen geval uit eigen beweging toe over.

1.9. Combinatie met andere functies

Een bedrijfsjurist die lid is van het bestuursorgaan van zijn werkgever kan aan de besluitvorming op basis van een door hem verstrekt advies deelnemen, op voorwaarde dat hij van bij het begin van de beraadslaging over dat punt aankondigt en doet notuleren dat hij niet langer als bedrijfsjurist optreedt, en met uitzondering van het volgende lid.

In elk van de volgende gevallen duidt hij een andere bedrijfsjurist of een advocaat van zijn werkgever aan om het advies te verstrekken:

- hij bezit als enige de beslissingsbevoegdheid of bezit de bevoegdheid de beslissing tegen te houden;
- het advies betreft zijn individuele hoedanigheid van lid van het bestuursorgaan;
- het advies betreft het statuut van lid van het bestuursorgaan in het algemeen;
- hij kan zijn intellectuele onafhankelijkheid in het betrokken dossier niet garanderen.

Dit artikel 1.9 is *mutatis mutandis* toepasselijk op een bedrijfsjurist die bij zijn werkgever een andere bijkomende functie bekleedt.

1.10. Preventie van belangenconflicten

Wanneer de bedrijfsjurist in een dossier een belang van enigerlei aard heeft dat van het belang van zijn werkgever afwijkt, deelt hij dit zijn werkgever mee, en draagt hij het dossier over aan een door zijn werkgever aan te duiden andere bedrijfsjurist of advocaat.

Wanneer de bedrijfsjurist bij een interne gesprekspartner een belang van enigerlei aard waarneemt dat van het belang van zijn werkgever afwijkt, neemt hij de stappen die hij ter verdediging van het werkgeversbelang nodig acht.

1.11. Naleven van de beroepsregels

Door lid van het Instituut te worden, verklaart de bedrijfsjurist de IBJ-wet en het tuchtreglement, alsook het huishoudelijk reglement en de overige reglementen en beslissingen van de organen van het Instituut, waaronder deze deontologische code, te onderschrijven en na te zullen leven.

1.12. Relatie met het Instituut

De bedrijfsjurist kan steeds de voorzitter van het Instituut schriftelijke vragen stellen over de interpretatie of de toepassing van de beroepsregels of over de vertrouwelijkheid.

De bedrijfsjurist informeert de voorzitter van het Instituut onmiddellijk schriftelijk over de inleiding van een gerechtelijke of administratieve procedure tegen hem die verband houdt met zijn beroep of gegrond is op feiten die de eer of de waardigheid van het beroep kunnen aantasten.

De bedrijfsjurist deelt het Instituut onmiddellijk schriftelijk mee:

(a) enige wijziging die of enig nieuw element dat invloed kan hebben op zijn hoedanigheid van bedrijfsjurist of betreffende zijn persoonlijke of professionele contactgegevens of zijn beroepsactiviteiten;
(b) alle nuttige informatie die het Instituut van hem verlangt binnen de uitoefening van zijn bevoegdheden.

De bedrijfsjurist draagt er zorg voor dat zijn door de algemene vergadering bepaalde jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage tijdig betaald wordt.

Artikel 2 | Gebruik van de beschermde titel van bedrijfsjurist

De titels “bedrijfsjurist” en “juriste d’entreprise” zijn voorbehouden aan de in artikel 6 van de IBJ-wet bedoelde personen.

De bedrijfsjurist gebruikt zijn titel telkens hij een advies verstrekt of een andere handeling in zijn hoedanigheid van bedrijfsjurist verricht. Door het gebruik ervan identificeert hij zich als “bedrijfsjurist” in zijn relatie tot derden.

Daarentegen gebruikt hij die titel buiten zijn beroepsactiviteit als bedrijfsjurist niet, in het bijzonder niet voor handelingen die tot het privéleven of tot andere beroepsactiviteiten behoren.

Hij identificeert zich als bedrijfsjurist van bij zijn eerste professioneel contact met een gesprekspartner in die hoedanigheid.

Indien hij zijn hoedanigheid van bedrijfsjurist met een andere beroepsactiviteit combineert, zorgt hij ervoor dat zijn gesprekspartners op elk ogenblik weten in welke hoedanigheid hij optreedt.

Artikel 3 | Wettelijke vertrouwelijkheid van adviezen

3.1. Wettelijke vertrouwelijkheid

Conform artikel 5 van de IBJ-wet zijn vertrouwelijk de door de bedrijfsjurist in het kader van zijn functie van juridisch raadsman verstrekte adviezen ten gunste van:

- zijn werkgever; of
- een lid van het ondernemingsverbond dat hem tewerkstelt.

3.2. Interne communicatie

De bedrijfsjurist richt zijn advies uitsluitend tot de persoon of de personen die er om hebben gevraagd of die het in hun functie nodig hebben.

3.3. Externe communicatie

De bedrijfsjurist deelt zijn advies niet extern mee, d.w.z. buiten de in artikel 3.1 beschreven kring, behalve indien zijn vertrouwelijkheid krachtens het professioneel statuut van de geadresseerde behouden blijft.

3.4. Bijkomende maatregelen

De bedrijfsjurist neemt bijkomende geschikte maatregelen om de vertrouwelijkheid van zijn advies te garanderen. De door het Instituut gepubliceerde aanbevelingen dienen hem als leidraad.

De bedrijfsjurist streeft ernaar de bovengenoemde beperkingen op de verspreiding te doen respecteren door de personen tot wie hij zijn advies richt.

3.5. Aantasting van de vertrouwelijkheid

Indien de vertrouwelijkheid van zijn advies in het gedrang komt:

(a) informeert de bedrijfsjurist onmiddellijk het Instituut; en
(b) verdedigt hij de vertrouwelijkheid van zijn advies, o.a. door elke mededeling ervan te weigeren.

Artikel 4 | Deontologische vertrouwelijkheid van informatie die geen advies is

Dit artikel betreft niet publieke informatie die geen advies uitmaakt.

4.1. Vertrouwelijkheid van informatie van de werkgever ontvangen

De bedrijfsjurist eerbiedigt de vertrouwelijkheid van elke informatie die zijn werkgever of een lid van het ondernemingsverbond dat hem tewerkstelt hem onder deze voorwaarde of wegens zijn hoedanigheid meedeelt. Deze verplichting geldt zowel tijdens de duur van zijn professionele relatie met zijn werkgever als na de beëindiging daarvan.

Intern deelt hij die informatie uitsluitend mee aan de persoon of de personen die ze in hun functie nodig hebben.

Hij deelt die informatie niet extern mee, behalve indien de vertrouwelijkheid daarvan krachtens het professioneel statuut van de geadresseerde of krachtens het eerste lid van artikel 4.2 behouden blijft.

De bedrijfsjurist streeft ernaar de bovengenoemde beperkingen op de verspreiding te doen respecteren door de personen aan wie hij de informatie meedeelt.

4.2. Vertrouwelijkheid onder bedrijfsjuristen

De onder bedrijfsjuristen van verschillende werkgevers uitgewisselde informatie is vertrouwelijk, behoudens voorafgaande schriftelijke eenzijdige afstand of andersluidende overeenkomst. De bedrijfsjurist neemt geschikte maatregelen om de vertrouwelijkheid van de aldus ontvangen informatie door zijn werkgever te doen respecteren.

Bedrijfsjuristen van eenzelfde werkgever mogen informatie onder elkaar uitwisselen, zonder dat die daardoor haar vertrouwelijkheid verliest.

4.3. Vertrouwelijkheid met andere beroepen

Informatie die uitgewisseld wordt tussen de bedrijfsjurist en een extern persoon die een ander, al dan niet gereglementeerd, beroep uitoefent, is niet vertrouwelijk, behalve krachtens:

(a) het professioneel statuut van de geadresseerde; of
(b) een algemeen verbindende overeenkomst tussen het Instituut en het door die persoon uitgeoefende beroep; of
(c) een individuele overeenkomst tussen de bedrijfsjurist en die persoon.

Het Instituut informeert zijn leden van tevoren over het sluiten van een in (b) bedoelde overeenkomst.

Artikel 5 | Relaties onder bedrijfsjuristen

5.1. Algemene bepalingen

De bedrijfsjurist gaat op confraternele wijze met andere bedrijfsjuristen om.

Hij moedigt contacten en uitwisselingen van kennis en ervaring onder bedrijfsjuristen aan.

Indien hij oordeelt dat een andere bedrijfsjurist de deontologie overtreedt, deelt hij hem dit schriftelijk of mondeling in vertrouwen mee alvorens enige andere actie te ondernemen. Indien de omstandigheden het toelaten streeft hij bij voorkeur een minnelijke oplossing na. Zo kan hij een verzoening door een derde bedrijfsjurist voorstellen.

Alvorens in zijn eigen naam een gerechtelijke procedure tegen een andere bedrijfsjurist in die hoedanigheid in te leiden, raadpleegt hij, desgevallend, de voor de juridische afdeling van zijn werkgever verantwoordelijke bedrijfsjurist en, in ieder geval, de voorzitter van het Instituut.

5.2. Bedrijfsjuristen van eenzelfde werkgever

Bedrijfsjuristen van eenzelfde werkgever tonen onderlinge professionele solidariteit. Ze vermijden individualistisch gedrag en moedigen onderling overleg, de toegang tot elkaars dossiers en hun inwisselbaarheid aan.

De senior bedrijfsjuristen begeleiden actief de professionele ontwikkeling van de junioren.

5.3. De voor de juridische afdeling van zijn werkgever verantwoordelijke bedrijfsjurist

De voor de juridische afdeling van zijn werkgever verantwoordelijke bedrijfsjurist:

- zorgt voor de organisatie van de afdeling: hij tracht de vereiste competenties en middelen aan te trekken, verdeelt de taken, en structureert de interne rapportering;
- draagt de verantwoordelijkheid voor zijn afdeling ten overstaan van zijn werkgever;
- leidt, ondersteunt en beschermt zijn bedrijfsjuristen;
- verzekert de consistentie van de standpunten van zijn afdeling, met behoud van de intellectuele onafhankelijkheid van elk van zijn bedrijfsjuristen;
- geeft blijk van objectiviteit en billijkheid bij de rekrutering, de aanstelling, de vergoeding, de evaluatie, de ontwikkeling en de promotie van zijn bedrijfsjuristen;
- verspreidt de deontologie onder zijn bedrijfsjuristen en ziet toe op haar naleving;
- ziet erop toe dat zijn bedrijfsjuristen hun verplichtingen inzake opleiding nakomen; en
- ziet erop toe dat de geschikte maatregelen genomen worden om de vertrouwelijkheid van de adviezen te garanderen.

Artikel 6 | Relaties met de overige juridische beroepen en met de media

6.1. Algemene bepaling

De bedrijfsjurist gaat hoffelijk en respectvol om met elke persoon die een ander, al dan niet gereglementeerd, juridisch beroep uitoefent.

6.2. Advocaten van de werkgever

De bedrijfsjurist beschouwt de advocaten van zijn werkgever als partners. Hij beseft dat hun samenwerking met wederzijds respect voor de specifieke kenmerken van elk beroep het best de belangen van zijn werkgever en de rechtsstaat dient. Het is dan ook ten zeerste aanbevolen dat de keuze van de advocaten hem toekomt.

Hij bouwt een vertrouwensrelatie met hen op. Hij raadpleegt hen doordacht en tijdig. Hij sluit een akkoord over de voorwaarden van hun samenwerking met hen af, bij voorkeur van tevoren.

6.3. Notarissen

Artikel 6.2 is *mutatis mutandis* toepasselijk op de relaties van de bedrijfsjurist met notarissen.

6.4. Gerechtsdeurwaarders

Artikel 6.2 is *mutatis mutandis* toepasselijk op de relaties van de bedrijfsjurist met gerechtsdeurwaarders.

6.5. Magistratuur

De bedrijfsjurist koestert het hoogste respect voor de rechterlijke macht als onafhankelijke pijler van de rechtsstaat. Hij beoordeelt rechterlijke beslissingen respectvol en genuanceerd.

6.6. Media

De bedrijfsjurist erkent de essentiële rol van een vrije en onafhankelijke pers in een rechtsstaat. Hij communiceert op een respectvolle en genuanceerde wijze in de media, waaronder op de sociale netwerken.

Artikel 7 | Inwerkingtreding – Inbreuken

7.1. Inwerkingtreding

Deze code treedt in werking op 1 maart 2025, en vervangt de vorige code.

7.2. Inbreuken

Elke inbreuk op deze code levert een deontologische tekortkoming op die tot een tuchtrechtelijke procedure kan leiden.

Gedrag van vóór de inwerkingtreding van deze code wordt conform de destijds geldende code beoordeeld.